

ELKAARS GOEDE HERDER ZIJN

1. INLEIDING

Dit is een beleidsplan op hoofdlijnen. Deze zijn belangrijk, omdat ze de richting aangeven die we met de parochie willen gaan. Dat doen het pastoraal team¹ en het bestuur natuurlijk niet alleen. Daarom gaan we de hoofdlijnen van dit plan met parochianen bespreken, detailleren, nader invullen en uitvoeren. Hiervoor hebben we het voorjaar van 2019 ingeruimd.

De parochie staat de komende jaren voor een enorme uitdaging. Als we er mee aan de slag gaan, zal het veel van ons vergen. Werkwijzen en plekken die voor velen van ons vertrouwd zijn, zullen we gaandeweg moeten loslaten. Dat is een ingrijpend proces. Wat we daarmee willen bereiken, is een vitale en levensvatbare en toekomstbestendige parochie. We dromen ons een programma, dat gevarieerder is dan nu, waarmee we in staat zijn verschillende groepen te bedienen, waarmee we nog meer van betekenis kunnen zijn voor mensen die onze zorg goed kunnen gebruiken. Bovenal hopen we dat de parochie de Goede Herder een plek is waarvan mensen zeggen dat het Evangelie daar bruist en leeft.

2. UITDAGING

De uitdaging waar we als parochie voor staan is er eigenlijk niet één maar zijn er vier, die wel nauw met elkaar verweven zijn. We lichten ze kort toe, om gevoel te krijgen waar we over spreken:

1. De afgelopen 10 jaar is de deelname aan het vertrouwde programma in onze parochie drastisch gedaald. Zowel de vieringen in het weekend, als de deelname aan de sacramenten en de uitvaarten is met 60 tot soms zelfs 70% gedaald. Dat is geen geleidelijk krimp maar een terugval. We moeten erkennen dat ons programma nieuwe mensen niet bereikt. Ons aanbod past niet langer bij de vraag van moderne mensen naar zingeving.²
2. Dat heeft vele consequenties. We noemen er enkele: onze gemeenschappen vergrijzen want er haken te weinig jonge mensen aan, hetzelfde werk komt op minder schouders terecht en vrijwilligers worden ouder. Voor zover het lukt doen we dapper door zonder ons bij tijd en wijle af te vragen of we nog het goede doen. De geloofsgemeenschappen vragen van de pastores hun vertrouwde inzet.
3. De terugval in deelname aan het programma maakt ook pijnlijk duidelijk dat de parochie in een te ruime jas zit. Hoewel de parochie de afgelopen periode al enkele kerkgebouwen heeft afgestoten (Korvel en Ringbaan-West) moeten we, in de ogen van bestuur en pastoraal team, toe naar minder kerkgebouwen.

---

¹ Het kernteam van pastores dat meegewerkt heeft aan dit plan bestond uit de pastoor Miltenburg, kapelaan Loodts, diaken van Amelsvoort en de pastoraal werkers van den Boom en Strijards.

² Kerkbezoek – 2010: 2.295 en 2016: 891

Deelname sacramenten: Doop 1996: 439; 2006: 347; 2016: 160, Vormsel 1996: 102; 2006: 76; 2016: 30 Eerste Heilige Communie 2010:256; 2015: 146; 2016: 76 Uitvaarten 1996: 181 (niet compleet); 2006: 110 (niet compleet); 2016: 130 (compleet)

4. Daarentegen stijgen de kosten voor het draaiende houden van de parochie nog steeds. De inkomsten lopen niet in de pas met de uitgaven. Al enige jaren draait de parochie met een verlies van meerdere tonnen. Dat is fors en moet aangepakt worden.³

Kortom, de parochie heeft vraagstukken op het terrein van programma, personeel, gebouwen en financiën. De vraagstukken zijn complex en raken het hart van onze organisatie. Daarmee staat er ook veel op het spel. In dit document geven we aan hoe we met de uitdagingen om willen gaan, zonder overal een antwoord op te hebben. Die hopen we gaandeweg te vinden.

3. MISSIE

Een missie geeft antwoord op de vraag 'waar staan we voor?' Of anders geformuleerd 'wat is onze identiteit?' Onze parochienaam is een goede ingang om onze identiteit weer te geven. Goede Herder, dat is onze naam. Wij vinden onze identiteit namelijk in de persoon Jezus Christus en in Zijn Evangelie. In het evangelie van Johannes zegt Jezus: 'Ik ben de goede herder: Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen Mij, zoals de Vader Mij kent en Ik de Vader ken; Ik geef dan ook mijn leven voor mijn schapen. *Ik heb nog andere schapen dan die uit deze hof.* Ook voor hen moet IK een herder zijn: ze zullen luisteren naar mijn stem. Zo wordt het één kudde met één herder' (Joh 10, 14-16). Zo willen wij Jezus volgen door samen te vieren, geloven, dienen en bidden. We willen groeien in geloof en liefde. Van daaruit kunnen we Gods liefde zichtbaar maken naar alle mensen om ons heen.

De kring van mensen die bij ons horen is vele malen groter dan die we nu bereiken. Het hoort bij ons, bij onze identiteit om ons ook te richten op de afwezige ander, op zijn en haar vragen naar de zin van het leven, op zijn behoefte aan troost, geborgenheid en inspiratie.

Kernwaarden: zorgvuldig en zorgzaam

4. VISIE

Een visie geeft antwoord op de vraag 'waar gaan we voor?' Of anders gezegd: 'wat is onze stip aan de horizon?'

We zijn ervan overtuigd dat we een belangrijke boodschap hebben. Een schat die we graag willen delen met iedereen die het horen wil. We willen geen parochie voor een klein groepje mensen zijn, maar een **inclusieve parochie**, dat wil zeggen: een parochie die niemand uitsluit en die zich bewust, en vooral meer dan we tot nu toe deden, richt op alle mensen, ook hen die we nog niet kennen. Daarbij denken we aan de parochianen die zich nu niet aangesproken voelen door onze activiteiten, aan jonge mensen, aan nieuwe katholieken, en aan hen die uit andere landen zijn gekomen en die evenzogoed bij onze christengemeenschap horen.

De uitdaging is om (nieuwe) parochianen te ontmoeten, om de onderlinge band te versterken en op inhoudelijke thema's het geloof te versterken door bv. uitleg te geven aan het geloof en hen een geloofsontwikkeling te laten meemaken.

Het betekenisvol vieren van het geloof gebeurt o.a. door mensen daarop voor te bereiden, en door het toegankelijk maken van de H. Schrift, zodat het geloof een rol gaat spelen in het leven

---

³ De parochie heeft over 2016 een negatief resultaat van bijna € 345.000,- Naar verwachting zal dat over 2017 oplopen naar € 415.000,- Over 2018 houdt de penningmeester rekening met een prognose van - € 380.000,-

van alle dag. In de liturgie vieren we de ontmoeting met God en met elkaar, met de eucharistie als hart van de gemeenschap.

Onze parochie zien we als een gastvrije plek, waar we bij elkaar welkom zijn, waar de ander zich welkom mag voelen en aandacht krijgt. Onze geloofsgemeenschap, zien wij als een familie. Wij zijn aan elkaar gegeven, ieder met eigen aard, capaciteit en beleving. Die variatie van Gods schepping willen wij koesteren. Het geloof beleven wij als ontmoeting met God. Hij maakt ons leven en dat van anderen zinvol. Hij bemoedigt ons en geeft ons elke keer opnieuw kracht. Het geloof samen vieren is de essentie van onze geloofsgemeenschap. Wij doen dit in de Eucharistie, door de andere sacramenten en op allerlei andere manieren. Door samen te vieren wordt onze relatie met God en onze onderlinge verbondenheid versterkt.

Samengevat betekent dit:

1. We willen een geloofsgemeenschap vormen die in navolging van Jezus Christus een vierende, lerende en dienende gemeenschap is.
2. We willen van elkaar leren vrijmoedig over God en Zijn Evangelie te spreken. We dragen zorg voor mensen in nood dichtbij en verder weg. We staan in verbondenheid met het bisdom en de wereldkerk.
3. De parochie wil toegankelijk zijn, een plek waar mensen gemakkelijk binnen lopen, gastvrij ontvangen worden en waar een ontmoeting met God en elkaar mogelijk wordt gemaakt.
4. De parochie wil een missionaire gemeenschap vormen, die zowel naar binnen als naar buiten openstaat naar de ander en in de ander de Heer ontmoet.

Kernwaarden: gastvrij en aandachtig

5. STRATEGIE - PASTORAAL

Een strategie geeft antwoord op de vraag 'hoe denken we onze visie te realiseren?' Of anders gezegd: 'met inzet van welke middelen en op welke wijze aangewend denken we een inclusieve parochie te worden?' Het pastoraal team zal met de hulp van vrijwilligers de volgende middelen inzetten:

- De pastores zullen een *regelmatig teamoverleg* starten. In dit overleg wordt gezocht naar samenwerking en het optimaal benutten van de ervaringen en talenten van de pastores. De kern van het overleg is het huidige programma en de mogelijkheden tot vernieuwing er van. De pastores zullen meer parochiebreed gaan werken, meer gekoppeld aan een opdracht of taak.
- De pastores zullen *initiatieven nemen om de torens met elkaar te verbinden* in vormen van overleg en het uitvoeren van projecten. We willen de eilandjes-cultuur doorbreken omdat we ervan overtuigd zijn dat we samen tot meer in staat zijn dan de som van losse delen.
- Het pastoraal team staat garant voor het *continueren van het vertrouwde programma*. We kunnen niet garanderen dat dit op dezelfde voet, in dezelfde omvang en op dezelfde locaties als nu plaats kan blijven vinden. Voor liturgie zijn enkele uitgangspunten geformuleerd. . Zie bijlage 1.
- Per pastoraal werkveld, liturgie, catechese en diaconie, zal door het pastoraal team in 2019 *een werkplan* opgesteld worden, waarbij we oog hebben voor de volgende aspecten:
  - Wie bereiken we ermee?

- Hoe is de organisatie?
- Wie werken er aan?
- Met wie kunnen we samenwerken?
- Zijn er mogelijkheden tot vernieuwing of verdere uitbouw?

Per werkveld zullen we de verantwoordelijke vrijwilligers van de torens bij elkaar roepen voor informatie en overleg. Ook dat zal in de loop van 2019 plaatsvinden. Daarmee geven we gestalte aan het vernieuwen van de pastorale opbouw van de parochie.

- Het pastoraal team wil meer activiteiten organiseren buiten de muren van de kerk. Dit past in onze traditie en maakt ons meer zichtbaar. Denk aan de stadstuin, bedevaarten, processies, zegeningen, de Kerst- en Paasmissie, pelgrimages, voettochten en dergelijke. We kunnen hierbij soms aansluiten bij activiteiten die door anderen (maatschappelijke organisaties, andere kerken) worden georganiseerd, en we kunnen eigen activiteiten ontwikkelen. Dat begint altijd klein en we willen dat ook op die manier gaan organiseren. Niet alles hoeft meteen groot en succesvol te zijn. Tegelijkertijd moeten we kritisch kijken en geen dingen blijven doen die weinig of geen relevantie hebben.
- Parochiebreed willen we met vertegenwoordigers van alle torens een *ontwikkelproces* starten waarin we samen nadenken over de vraag hoe we meer mensen kunnen bereiken met de Blijde Boodschap van Jezus Christus. Daarbij erkennen we dat we niet precies weten waar de behoeftes liggen van mensen, waar we nu geen of weinig contact mee hebben. Hoe krijgen we zicht op de levende vraag naar zingeving, naar behoefte aan troost, bemoediging en inspiratie? Ons voorstel is om daar eerst met elkaar over in gesprek te gaan. In tweede instantie betrekken we daar ook mensen bij die we nu niet bereiken. We hopen zo informatie en ideeën op te halen waar we mee aan de slag kunnen. In 2019 is dit ontwikkelproces afgerond en de opbrengst vastgelegd in een actieplan.
- Onderdeel van dit ontwikkelproces is ook dat we vanuit de parochie enkele *werkbezoeken* zullen ondernemen naar plekken waar rk. parochies (en/of protestantse gemeenten) waardevolle antwoorden hebben gevonden op deze vraag.
- Parochiebreed willen we per toren een gesprek starten over de toekomst van de betreffende geloofsgemeenschap. Dit is in het bijzonder van belang voor die gemeenschappen waarvan op termijn mogelijk het kerkgebouw gesloten zal worden. Sluiten van het kerkgebouw betekent niet sluiten van de geloofsgemeenschap. Kernvraag is: 'of en zo ja met welke activiteiten een geloofsgemeenschap aanwezig wil blijven in de eigen wijk?' De vervolgvraag is dan: 'welke faciliteiten heeft een geloofsgemeenschap daarvoor nodig?'
- De pastores zijn uiteindelijk op zoek naar meer en *nieuwe verbindingen* met de stad en haar bewoners om het Evangelie tot bloei en betekenis te brengen. In welke activiteiten dat gestalte mag krijgen en op welke wijze ligt nu nog open. We hopen de komende jaren daar belangrijke stappen in te zetten.
- De komende jaren zal de zorg om *voldoende vrijwilligers* blijven bestaan. In het bestaande programma is het belangrijk genoeg vrijwilligers te hebben, maar ook goed geschoold zodat ze optimaal toegerust zijn voor de taak. Kwaliteit is belangrijk om mensen aan ons te blijven binden. Indien het lukt nieuwe verbindingen aan te gaan, uitmondend in nieuwe activiteiten hebben we ook nieuwe, andere vrijwilligers nodig.

6. STRATEGIE – BESTUURLIJK

Op grond van het kerkelijk recht is de pastoor de beheerder van de parochie. Op pastoraal terrein draagt hij de eindverantwoordelijkheid. De pastoor wordt in het beheer bijgestaan door het bestuur van de parochie. Voor de werkwijze geldt het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie. De pastoor en de bestuursleden worden door de bisschop benoemd. Zij werken collegiaal samen.

De pastoor ontwikkelt met het pastoraal team pastoraal beleid. Het bestuur faciliteert dit pastoraal beleid. De begroting is het resultaat van deze gezamenlijke verantwoordelijkheid. De door de bisschop goedgekeurde begroting is de grondslag voor het beleid. Het bestuur en het pastoraal team werken samen en hebben een onderlinge taakverdeling vastgesteld.

Om de inclusieve parochie mogelijk te maken zet het bestuur de volgende middelen in:

1. Kerkgebouwen - Bij het maken van dit beleidsplan zijn we ervan uitgegaan dat de parochie in de toekomst minder kerkgebouwen nodig heeft. Hoeveel valt moeilijk te voorspellen. In dit plan hebben we wel behoefte aan een uitgangspunt.
  - 1.1 Aan het eind van deze beleidsperiode (2019 – 2021) heeft de parochie vier vitale locaties. Het is duidelijk dat de parochie voor de toekomst aan één centrum locatie genoeg heeft: de St. Jozef of de St. Dionysius. Nog niet duidelijk is welk kerkgebouw het moet worden. Dat hangt van meerdere factoren af. Dit vergt verder overleg en studie, met meerdere partijen en instanties. Streven is om in 2019 deze studie af te ronden en te komen tot een afgewogen besluit. In de daarop volgende twee jaren zal de uitgekozen kerk toekomstbestendig worden aangepast. Naast de liturgische functie dienen ook andere centrale functies (zoals huisvesting centraal secretariaat, werk- en vergaderruimtes) gerealiseerd te worden. Streven is om eind 2021 de centrale kerklocatie feestelijk te heropenen.
  - 1.2 Uiterlijk die datum zullen de tweede centrumlocatie en de OLV van Goede Raad worden herbestemd of verkocht.
  - 1.3 Met ingang van 2019 zal bestuur en team jaarlijks met elke toren in gesprek zijn over de vitaliteit van deze gemeenschap. We sluiten niet uit dat we de komende jaren vanwege teruglopende vitaliteit nog een kerkgebouw moeten sluiten. In de keuze voor kerkgebouwen die gesloten gaan worden willen bestuur en pastoraal team de vitaliteit van de geloofsgemeenschap mee laten wegen. In bijlage 2 zijn de criteria genoemd op grond waarvan het bestuur en pastoraal team samen met de torens jaarlijks de voortgang en vitaliteit evalueert. Een slechte score op meerdere onderdelen brengt de sluiting dichterbij. Maar ook andere factoren (zoals kosten groot onderhoud etc) moeten hierbij worden meegewogen.

Dat is een ingrijpend proces, waarvoor we niet weg kunnen lopen. De vier locaties moeten primair onderdeel uitmaken van de ene parochie en secundair hun eigen kleur, programma en sfeer hebben. Op die manier kunnen we een breed aanbod van activiteiten neerzetten, en dus ook een brede groep mensen bereiken. We willen de verscheidenheid ook zelf waarderen.
2. Centraal secretariaat – Om de pastores zoveel mogelijk toe te laten komen aan hun pastorale opdracht is een centraal ondersteunend en dienstverlenend secretariaat onmisbaar. We willen ook een efficiëncyslag maken door de centrale aanmelding voor de diverse activiteiten van het programma. In een nog op te stellen reglement wordt de afstemming en afbakening van activiteiten van het centrale secretariaat met de lokale

secretariaten vastgelegd. De inrichting van een centraal secretariaat is een belangrijke voorwaarde om de parochie daadwerkelijk bereikbaar en toegankelijk te maken en om bestuur, pastoraal team en werkgroepen goed te laten functioneren. Dit vergt concrete investeringen in gekwalificeerde mensen, middelen en systemen binnen de volgende randvoorwaarden.

- Het centrale secretariaat is op werkdagen zowel 's morgens als 's middags open.
  - Er is een deskundige bemensing, bestaande uit betaalde krachten, die ondersteund worden door vrijwilligers.
  - Het secretariaat is op de centrale locatie van de parochie gevestigd.
  - Er wordt optimaal gebruik gemaakt van digitale faciliteiten.
3. Communicatie - De parochie communiceert extern op vele manieren en doet dat samenhangend en op doelgroepen en soorten medium afgestemd. De boodschap die de parochie uit wil dragen wordt daartoe vertaald naar website, parochieblad, brieven, artikelen, sociale media et cetera. Gedurende dit veranderproces zal de parochie een nieuwsbrief laten verschijnen om alle betrokkenen te informeren over de voortgang van het proces. Bij de interne communicatie spelen een intranet en het secretariaat een belangrijke rol. Op belangrijke momenten zullen bestuur en team de geloofsgemeenschappen ook bij elkaar roepen voor informatie en overleg.
4. Financiën – Het bestuur houdt rekening met een negatief resultaat over 2018 van ca. € 380.000,- Dat is ongeveer € 1000,- per dag dat de parochie teveel uitgeeft. Het beleid is er op gericht om in een periode van vijf jaar zwarte cijfers te schrijven. Aan de inkomstenkant kunnen we constateren dat de bijdragen van de parochianen de afgelopen jaren stabiel zijn gebleven. Het bestuur houdt niettemin rekening met een geleidelijke teruggang van de opbrengst via Aktie Kerkbalans. Verder is de verhuur van vastgoed een belangrijke inkomstenbron voor de parochie. Onderzocht zal worden of bestaand vastgoed door verbeteringen nog meer rendement kan opleveren. Aan de uitgavenkant kan het bestuur sturen op de kosten voor gebouwen, personeel en parochie breed uitgave-discipline. Als een kerkgebouw een goede huurprijs kan opbrengen is het niet vanzelfsprekend dat tot verkoop wordt besloten. De penningmeester heeft een meerjarenbegroting opgesteld, die als vertrekpunt dient. Zie bijlage 3.

7. TOT SLOT

Dit meerjarig beleidsplan kenmerkt zich door twee sporen. Het eerste spoor is dat van een reorganisatie van het bestaande. Het is een noodzakelijke stap omdat het op de huidige wijze niet langer valt vol te houden. Het programma zullen we concentreren op minder locaties dan nu het geval is. We denken dat op de middellange termijn drie of vier locaties haalbaar moet zijn. Op grond van feitelijke ontwikkelingen kan een nog beperkter perspectief noodzakelijk zijn.

Het tweede spoor is dat van kerkvernieuwing en vernieuwing van pastoraat. De noodzaak laat zich gemakkelijk aanwijzen, maar de richting waarin en met welke activiteiten is een stuk ongewisser. We hebben daarin belangrijke stappen te zetten, met elkaar, maar ook met de mensen met wie nu nog maar weinig of geen contact is. Laten we bidden dat de Geest vaardig over ons mag worden, opdat we stappen zetten, moedig zijn, maar ook dat we goed op elkaar letten, zodat we met zoveel mogelijk mensen op pad kunnen blijven.

Het is het verlangen van het bestuur en team dat we beide sporen tegelijk bewandelen. Dat vergt het nodige van alle vrijwilligers. We hopen dat daar begrip voor is. In het proces willen we

herkenbaar zijn aan onze kernwaarden: zorgvuldig en zorgzaam, en gastvrij en aandachtig. Als ons dat lukt, dan hebben wij er alle vertrouwen in dat we tot mooie dingen in staat zijn.

Tilburg 20 februari 2019,
Parochiebestuur de Goede Herder
Auteur: drs. H.G.T.J. Miltenburg

Bijlage 1. - Vieringen

1. REGULIERE VIERINGEN

Het aantal vieringen willen we terugbrengen. Niet omdat vieren niet belangrijk is, maar om ruimte te maken voor andere activiteiten, gericht op nieuwe doelgroepen.

Momenteel worden er in de parochie gemiddeld 27 Eucharistievieringen per week gehouden, en 12 andere vieringen. Dit is uitgezonderd rouw- en trouw, en ook uitgezonderd de kerkelijke hoogfeesten en bijzondere vieringen. De gemiddelde deelname aan vieringen varieert van 5 tot 150 mensen.

Wij willen dat er voldoende vieringen zijn, dat we die als één parochie organiseren in een goede mix van Eucharistievieringen en andersoortige vieringen. In goed overleg met andere betrokkenen willen we ervoor zorgen dat de vieringen een constante kwaliteit hebben en aantrekkelijk zijn, ook voor willekeurige bezoekers. Kwaliteit heeft te maken met de liturgie zelf, met de uitvoering en met het aantal mensen dat de vieringen bezoekt.

Wij gaan er daarbij vanuit dat we vier kerkgebouwen behouden, te weten: een centrale locatie, en drie andere locaties. In die situatie voorzien wij voor uitvoering door het pastoraal team de volgende vieringen:

- In het weekend op elke locatie minimaal 1 eucharistieviering
- In het weekend in de centrumlocatie een eucharistieviering op zaterdagavond en zondagochtend
- Per week(-end) één andersoortige viering (laagdrempelig, gericht op gezinnen met kinderen, zingen, eenvoudige maaltijd en kort woord), bedoeld voor de gehele parochie, keuze voor locatie in overleg.
- elke dag met uitzondering van zondag: één eucharistieviering om 12.00 uur (locatie nog nader te bepalen)
- woensdagavond: een eucharistieviering (locatie nog nader te bepalen)
- zorgcentra: andere vieringen, geen Eucharistievieringen meer bij minder dan 20 mensen.
- Kerstmis, Pasen en andere kerkelijke feesten: parochie breed nog nader vaststellen
- incidentele vieringen (KBO, Zonnebloem, Antillianen e.d.): in overleg vaststellen
- eenmaal per week: geleide aanbidding plus rozenkrans (centrale locatie)
- elke eerste vrijdag van de maand: geleide aanbidding en rozenkrans (Goirle)

Het voorgaande betekent:

- dat er per week minimaal 12 Eucharistievieringen in de parochie zijn, met uitzondering van kerkelijke hoogfeesten, rouw- en trouw en incidentele vieringen
- dat er per week(-end) minimaal één andersoortige viering is (naast de vieringen in de zorgcentra en incidentele vieringen).
- dat de vieringen in de Zorgcentra qua aantal vooralsnog gelijk blijven.

Tijdpad voor invoering nog nader te bepalen.

2. HOOGFEESTEN EN BIJZONDERE VIERINGEN

De kerkelijke hoogfeesten en bijzondere vieringen zijn een uitdrukking van de héle parochie, en bij het maken van een rooster voor deze vieringen willen we dat ook tot uiting laten komen. Ook hier willen we een goede mix van vieringen die passen in onze traditie en die mensen aanspreken die ons nu nog niet weten te vinden.

3. ROUW- EN TROUW

Het uitgangspunt voor rouw- en trouwvieringen is dat deze in de toekomst centraal worden georganiseerd door het parochiesecretariaat. Hiertoe maken we een protocol, waarin staat hoe wij rouw- en trouw organiseren en welke stappen het secretariaat onderneemt om de vieringen te coördineren. Door een centrale benadering hopen we de volgende dingen te bereiken:

- minder geregeld voor de pastores;
- service en kwaliteit bieden aan parochianen en andere betrokkenen.

Verandering gaat niet vanzelf, we zullen intern en naar buiten de nieuwe manier van werken duidelijk communiceren en elkaar en anderen eraan houden.

Bijlage 2 . – Criteria voor zelfstandigheid (een model)

Bestuurlijke en pastorale criteria voor de afweging van behoud dan wel sluiting van kerkgebouwen.

Een geloofsgemeenschap is in staat aan de volgende voorwaarden te voldoen:

1. **Het pastoraal programma:** in het programma van een geloofsgemeenschap valt evenwichtige aandacht te onderscheiden tussen *dienst aan God* (liturgie, gebedsdiensten en meditaties), en zolang het proces van concentratie het toelaat: woord- en communiediensten en eucharistievieringen en *dienst aan de mens en de samenleving* (pastorale zorg, diaconie en catechese). Vooral op het terrein van de catechese zal naar verwachting de parochie een belangrijke rol vervullen. Beide diensten houden elkaar als een weegschaal in een vruchtbare balans.
2. **Scholing:** voor de vrijwilligers op de terreinen van dienst aan God en dienst aan de mens en de samenleving is jaarlijkse scholing een noodzaak. Deze scholing wordt aangeboden door het pastoraal team, parochie-breed, zodat naast kennis ook uitwisseling van ervaringen en ideeën van andere vrijwilligers ruim aan bod kan komen.
3. **De omvang bij kerkdiensten:** een geloofsgemeenschap trekt gemiddeld minimaal 50 bezoekers bij zijn kerkdiensten, het koor niet meegerekend.
4. **Samenwerking:** een geloofsgemeenschap staat open voor samenwerking binnen de parochie, met het team en andere geloofsgemeenschappen, buiten de parochie met andere christenen en/of religieuze en maatschappelijke organisaties.
5. **Lokaal secretariaat:** voor leden van de gemeenschap is de geloofsgemeenschap bereikbaar, per telefoon, per email en door live-contact. Dit live-contact krijgt gestalte door minimaal 2 dagdelen per week open te zijn. Mensen kunnen dingen afgeven, afspraken maken, kort overleggen, binnenlopen voor een kop koffie etc.
6. **Beheer:** een geloofsgemeenschap is in staat zelf het beheer uit te oefenen over het vastgoed dat de gemeenschap ter beschikking staat. Dat betekent feitelijk het faciliteren van het dagelijkse gebruik van de gebouwen (schoonmaak, tuinonderhoud, openstelling, inkoop materialen en verzorgen van klein onderhoud).
7. **Financiën:** een geloofsgemeenschap doet aan fondswerving, o.a. door deelname aan Aktie Kerkbalans en draagt in betekenende mate bij aan de totale financiën van de parochie.

Bijlage 3. – Financiën

EXPLOITATIE	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Persoonskosten	€ 598.845,00	€ 605.557,00	€ 610.000,00	€ 550.000,00	€ 525.000,00	€ 500.000,00	€ 475.000,00
Kosten kerken	€ 643.057,00	€ 593.350,00	€ 580.000,00	€ 565.000,00	€ 550.000,00	€ 515.000,00	€ 400.000,00
overige kosten og	€ 72.630,00	€ 84.464,00	€ 80.000,00	€ 75.000,00	€ 70.000,00	€ 60.000,00	€ 55.000,00
kosten onroerend goed belegging	€ 35.143,00	€ 36.677,00	€ 40.000,00	€ 37.500,00	€ 38.500,00	€ 39.000,00	€ 40.000,00
rente/lasten/fundaties	€ 14.723,00	€ 7.064,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 6.500,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00
kosten eredienst	€ 57.694,00	€ 56.778,00	€ 55.000,00	€ 50.000,00	€ 47.000,00	€ 45.000,00	€ 40.000,00
kosten pastoraal	€ 22.474,00	€ 26.437,00	€ 25.000,00	€ 24.000,00	€ 23.000,00	€ 22.000,00	€ 20.000,00
verpl. Vrijwillige bijdragen	€ 116.189,00	€ 121.796,00	€ 120.000,00	€ 120.000,00	€ 120.000,00	€ 120.000,00	€ 120.000,00
beheerskosten	€ 127.262,00	€ 98.895,00	€ 100.000,00	€ 95.000,00	€ 91.000,00	€ 90.000,00	€ 85.000,00
incidenteel	€ 6.712,00	€ 52.707,00	€ 30.000,00	€ 45.000,00	€ 20.000,00	€ 15.000,00	€ 10.000,00
LASTEN	€ 1.694.729,00	€ 1.683.725,00	€ 1.647.500,00	€ 1.569.000,00	€ 1.491.000,00	€ 1.412.000,00	€ 1.251.000,00
bijdragen parochianen	€ 431.962,00	€ 428.610,00	€ 425.000,00	€ 420.000,00	€ 400.000,00	€ 375.000,00	€ 350.000,00
opbrengst begraafpl	€ 239.205,00	€ 240.600,00	€ 240.000,00	€ 235.000,00	€ 225.000,00	€ 200.000,00	€ 175.000,00
bezittingen en beleggingen	€ 673.544,00	€ 596.042,00	€ 600.000,00	€ 650.000,00	€ 675.000,00	€ 700.000,00	€ 725.000,00
Functionele inkomsten	€ 2.254,00	€ 2.521,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
incidentele baten	€ 2.892,00	€ 502,00	PM	PM	PM	PM	PM
BATEN	€ 1.349.857,00	€ 1.268.275,00	€ 1.267.500,00	€ 1.307.500,00	€ 1.302.500,00	€ 1.277.500,00	€ 1.252.500,00
SALDO (tekort)	€ 344.872,00-	€ 415.450,00-	€ 380.000,00-	€ 261.500,00-	€ 188.500,00-	€ 134.500,00-	€ 1.500,00

Toelichting:

- Persoonskosten:** door het terugbrengen van het aantal locaties en de krimp van de geloofsgemeenschap zal de omvang van het pastorale team moeten afnemen. Door het samenvoegen van de lokale secretariaten tot een gemeenschappelijk secretariaat kan op termijn (2020) mede door de noodzakelijke kwaliteitsimpuls kosten worden bespaard. In de jaren daarna kan worden gezien of verdere besparing mogelijk is door het uitbesteden van bepaalde activiteiten (schoonmaak, onderhoud van begraafplaatsen e.d.)
- Kosten kerken:** In 2019 en 2020 vervalt een deel van de kosten voor de locaties Margaretha Maria en Korvel (€30.000). In 2022 wordt de sluiting van een van de twee centrumkerken voorzien, waarop in 2021 reeds voor een deel wordt geanticipeerd.
- Overige kosten:** Door efficiencymaatregelen en kostenbesparingen verwachten we dat een groot deel van deze kosten de komende jaren geleidelijk kan dalen, tenzij de krimp harder doorzet. In dat laatste geval moeten de lagere bijdragen van de parochianen gelijke tred houden met het kostenniveau.
- Opbrengsten bezittingen:** Onderzocht zal worden of de panden, die thans een matige huuropbrengst genereren, verhuurd kunnen worden tegen een beter nettorendement. Bovendien zullen inkomsten uit verkopen deels gebruikt worden om bestaande panden geschikt(er) te maken voor verhuur, dan wel andere panden aan te kopen om daarmee een stabiele inkomstenstroom voor de parochie veilig te stellen.

